

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (трети състав)

8 май 2008 година *

По дело C-491/06

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 234 ЕО от Vestre Landsret (Дания) с акт от 23 ноември 2006 г., постъпил в Съда на 28 ноември 2006 г., в рамките на производство по дело

Danske Svineproducenter

срещу

Justitsministeriet,

в присъствието на:

Den Europæiske Dyre- og Kødhandelsunion (UECBV),

СЪДЪТ (трети състав),

състоящ се от: г-н А. Rosas, председател на състав, г-н U. Lõhmus, г-н J. Klūčka (докладчик), г-н А. Ó Caoimh и г-жа Р. Lindh, съдии,

* Език на производството: датски.

генерален адвокат: г-н Y. Bot,
секретар: г-жа C. Strömholm, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 28 ноември 2007 г.,

като има предвид становищата, представени:

- за Danske Svineproducenter, от адв. Н. Sønderby Christensen, advokat,
- за Den Europæiske Dyre- og Kødhandelsunion (UECBV), от г-н J.-L. Mériaux, подпомаган от адв. J. Seeger Perregaard, advokat,
- за датското правителство, от г-жа В. Weis Fogh, в качеството на представител, подпомагана от адв. Р. Biering, advokat,
- за белгийското правителство, от г-жа А. Hubert, в качеството на представител,
- за гръцкото правителство, от г-н I. Chalkias и г-жа S. Papaioannou, в качеството на представители,
- за Комисията на Европейските общности, от г-н F. Erlbacher и г-н Н. Støvlbæk, в качеството на представители,

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на глава I, раздел А, точка 2, буква б), глава VI, точка 47, раздел Г и глава VII, точка 48, параграф 3, трето тире от приложението към Директива 91/628/ЕИО на Съвета от 19 ноември 1991 година за защита на животните по време на транспорт и за изменение на Директиви 90/425/ЕИО и 91/496/ЕИО (ОВ L 340, стр. 17; Специално издание на български език 2007 г., глава 3, том 10, стр. 182), изменена с Директива 95/29/ЕО на Съвета от 29 юни 1995 г. (ОВ L 148, стр. 52; Специално издание на български език, 2007 г., глава 3, том 17, стр. 120, наричана по-нататък „Директива 91/628“).
- 2 Запитването е отправено в рамките на спор между професионалната организация Danske Svinerproducenter и Justitsministeriet (Министерство на правосъдието) по повод транспонирането на Директива 91/628 в датското право.

Правна уредба

Общностна правна уредба

Директива 91/628

- 3 Третото и четвъртото съображение от Директива 95/29 гласят:

„като има предвид, че някои държави-членки имат правила за времето на пътуване, интервалите за хранене и поене, периодите на почивка и приетите

пространствени норми; като има предвид, че в някои случаи тези правила са изключително подробни и се използват от някои държави-членки за ограничаване на търговията с живи животни вътре в Общността; като има предвид, че лицата, ангажирани с транспорта на животни, се нуждаят от ясно дефинирани критерии, които да им дадат възможност да оперират на базата на цялата Общност, без да влизат в конфликт с различаващите се национални разпоредби;

като има предвид, че за да се премахнат техническите бариери за търговията с живи животни и за да се даде възможност на въпросните търговски организации за лесно опериране, като в същото време се осигури добро ниво на защита на съответните животни, е необходимо да се променят правилата на Директива 91/628/ЕИО в контекста на вътрешния пазар с оглед на хармонизиране на времето на пътуване и периодите на почивка, интервалите за хранене и поене и приетите пространствени норми за определени видове животни“.

4 Съгласно член 1 параграф 1, буква а) от Директива 91/628 тя се прилага по отношение на домашните животни от вида свине.

5 Член 3, параграф 1, буква аа) от тази директива гласи, че държавите-членки гарантират, че „приетите пространствени норми (плътност на натоварване) при животните са най-малкото в съответствие с цифрите, определени в глава VI от приложението, по отношение на животните и транспортните средства, посочени в тази глава“ и че „периодите на пътуване и почивка, както и интервалите за хранене и поене при определени видове животни, съответстват на тези, определени в глава VII от приложението по отношение на животните посочени в тази глава, без да се засягат разпоредбите на Регламент (ЕИО) № 3820/85“ [...].

6 Въз основа на член 5, раздел А, точка 1, буква в) от Директива 91/628 държавите-членки гарантират, че за транспортиране на животните, посочени в тази

директива, всеки превозвач използва транспортни средства, които гарантират спазването на изискванията на Общността относно хуманното отношение по време на транспортиране, и по-специално изискванията, определени в приложението към тази директива, както и тези, които следва да се определят съгласно член 13, параграф 1 от същата директива.

- 7 Глава I от приложението към Директива 91/628 съдържа разпоредби, приложими за транспортирането, по-специално на домашни животни от вида свине. Раздел А, точка 2, букви а)–в) гласят:

„а) На животните се осигурява достатъчно пространство, за да могат да стоят прави в естествената си поза и когато е необходимо, се поставят предпазни прегради за защита при движение на транспортното средство. Освен в случаите, когато специалните условия за защита на животните изискват друго, се осигурява достатъчно място, за да могат да легнат.

б) Транспортните средства и контейнерите се проектират и се експлоатират така, че животните да бъдат защитени от лошото време и от промените на климата. Вентилацията и количествата свободен въздух са пригодени към условията на транспортиране и са подходящи за превозвания вид.

Вътре в отделението на животните [наричано по-нататък „отделение“], както и на всяко от нивата му, следва да се осигури достатъчно пространство, така че да се гарантира подходяща вентилация над животните, когато те се намират в естествено изправено положение, без по никакъв начин да се затруднява тяхното естествено движение.

в) Транспортните средства и контейнерите трябва да могат лесно да се почистват и устройват така, че животните да не могат да избягат, да бъдат

проектирани така, че да се избягват нараняванията или ненужните страдания и да бъдат оборудвани така, че да гарантират сигурността на животните. [...] Освен това контейнерите трябва да позволяват животните да бъдат преглеждани и да им се оказват необходимите грижи и да бъдат поставени така, че да не препятстват циркулацията на въздуха. [...]

8. Глава VI, точка 47, раздел Г от приложението към Директива 91/628 предвижда, че за транспортирането на прасетата с железопътен и автомобилен транспорт „[в]сички прасета трябва поне да могат да лягат и да стоят изправени в тяхното естествено положение“ и че „[з]а да се спазят тези минимални изисквания, плътността на натоварване при прасета с тегло около 100 kg следва да не надхвърля 235 kg/m²“. Освен това, „[п]ородата, размерът и физическото състояние на прасетата може да означава, че посочената по-горе минимална необходима площ трябва да бъде увеличена; максимално увеличение от 20 % може също така да е необходимо в зависимост от метеорологичните условия и времето за пътуване.“

9. Според точка 48, параграфи 2 и 3 от глава VII от приложението към Директива 91/628:

„2. Времето за пътуване при животните от видовете посочени в точка 1, не превишава осем часа.

3. Максималното време за пътуване по точка 2 може да бъде удължено, когато транспортното средство отговаря на следните допълнителни изисквания:

[...]

- има директен достъп до животните,

- има възможност за подходяща вентилация, която може да се регулира в зависимост от температурата (вътре и навън),

[...]“.

- 10 На 5 януари 2007 г., Директива 91/628 е отменена и заменена с Регламент (ЕО) № 1/2005 на Съвета от 22 декември 2004 година относно защитата на животните по време на транспортиране и свързаните с това операции и за изменение на Директиви 64/432/ЕИО и 93/119/ЕО и на Регламент (ЕО) № 1255/97 (ОВ L 3, 2005 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 3, том 62, стр. 3).

Регламент (ЕО) № 411/98

- 11 Член 1 от Регламент (ЕО) № 411/98 на Съвета от 16 февруари 1998 година относно допълнителни стандарти за защита на животните, прилагани към превозните средства, използвани за транспортиране на добитък при пътувания, надвишаващи осем часа (ОВ L 52, стр. 8; Специално издание на български език, 2007 г., глава 3, том 23, стр. 204), гласи:

„Когато е надвишено времето от осем часа за пътуването, посочено в глава VII, точка 2 от приложението към Директива 91/628/ЕИО, пътните превозни средства, използвани за транспортирането на домашни еднокопитни животни

и животни от рода на едрия рогат добитък, овце, кози и свине в рамките на Общността, трябва да отговарят на допълнителните изисквания, установени в приложението към настоящия регламент.“

12 Точка 3 от приложението към Регламент № 411/98 предвижда:

„Достъп

Превозните средства използвани за транспортиране, трябва да бъдат оборудвани така, че по всяко време да има директен достъп до всички животни, които се транспортират, така че те да могат да бъдат проверявани и да им се оказва подходяща помощ, включително, по-специално, хранене и поене.“

Национална правна уредба

13 Директива 91/628 е транспонирана в датското право с Указ № 201 от 16 април 1993 година относно защитата на животните по време на транспорт. Впоследствие този указ е променен с указ № 734 от 13 юли 2005 г. (наричан по-нататък „Указ № 734“), с който Justitsministeriet въвежда нова правна уредба относно транспорта на прасета. Съгласно член 2, параграф 1 Указ № 734 влиза в сила на 15 август 2005 г., с изключение на разпоредбите относно плътността на натоварване, които влизат в сила на 15 август 2006 г. в съответствие с член 2, параграф 2 от същия указ.

Разпоредбите на Указ № 734 относно височината на отделенията

14 Член 6а от Указ № 734 гласи:

„1. При превоз на прасета с тегло над 40 kg вътрешната височина между всеки мост, измерена от най-високата точка на пода до най-ниската точка на тавана (например долната част на траверса или на укрепваща греда), трябва да отговаря на следните минимални условия:

Прасета		
Средно тегло в kg	Вътрешна височина при използване на механична вентилационна система	Вътрешна височина при използване на друга система за вентилация
40	74 cm	89 cm
50	77 cm	92 cm
70	84 cm	99 cm
90	90 cm	105 cm
100	92 cm	107 cm
110	95 cm	110 cm
130	99 cm	114 cm
150	103 cm	118 cm
170	106 cm	121 cm
190	109 cm	124 cm
210	111 cm	126 cm
230	112 cm	127 cm

[...]

3. Механичната вентилационна система трябва да осигурява достатъчна и равномерно разпределена вентилация с капацитет за вентилация от поне $61 \text{ m}^3/\text{h}$ на 100 kg прасета. Ако общото време на транспорт на прасета с тегло повече от 40 kg надвишава осем часа, изискванията в разпоредбите на приложение 3, А, точка 2 трябва също да бъдат спазени, ако се използва механична вентилационна система.

4. Във всеки един момент в пространството, в което прасетата са затворени, и то на всяко ниво, трябва да има достатъчно място, за да е възможна добра вентилация над прасетата в естествено изправено положение, без по никакъв начин да се затруднява тяхното естествено движение.

5. Ако времето за транспорт на прасета с тегло от 40 kg или повече надвишава осем часа, използваното превозно средство трябва да е оборудвано така, че във всеки момент да бъде осигурена вътрешна височина за проверка поне 140 cm , измерена от най-високата точка на пода до най-ниската точка на тавана (например долната част на траверса или на укрепваща греда), на всяко ниво, например посредством подвижен покрив и подвижни мостове или друга подобна конструкция. При установяването на вътрешната височина за проверка от 140 cm височината под покрива на другите нива трябва да остане не по-малка от тази, предвидена в параграф 1 при транспорта на животни на няколко нива.“

15 Член 3 от Указ № 734 съдържа следните преходни разпоредби:

„1. За камионетките, камионите, ремаркетата, полуремаркетата и другите превозни средства, чиято първа регистрация е направена не по-късно от

15 август 2005 г., превозвачите могат, до 15 август 2010 г., при транспорт на прасета с тегло от 40 kg или повече с продължителност, надвишаваща осем часа, да прилагат следните правила:

При транспорт на прасета с тегло над 40 kg вътрешната височина между всеки мост, измерена в най-високата точка на пода и най-ниската точка на тавана (например долната част на траверса или на укрепваща греда), трябва да отговаря на следните минимални условия:

Прасета		
Средно тегло в kg	Вътрешна височина при използване на механична вентилационна система	Вътрешна височина при използване на друга система за вентилация
Прасета с тегло повече от 40 kg до 110 kg	100 cm	107 cm
Прасета с тегло повече от 110 kg до 150 kg	110 cm	118 cm
Прасета с тегло повече от 150 kg до 230 kg	112 cm	127 cm
Прасета с тегло повече от 230 kg	> 112 cm	> 127 cm

2. Механичната вентилационна система трябва да гарантира достатъчна и равномерно разпределена вентилация с капацитет на вентилация поне $61 \text{ m}^3/\text{h}$ на 100 kg прасета.

3. Във всеки един момент в пространството, в което животните са затворени, и то на всяко ниво, мястото трябва да бъде достатъчно, за да позволява добра вентилация над животните в естествено изправено положение, без по никакъв начин да се затруднява тяхното естествено движение.

4. Преди влизане в сила на нормите за повърхност, определени в член 2, параграф 2, при транспорт на прасета с вътрешна височина от 100 cm, разполагаемата площ трябва да бъде поне 0,42 m² на 100 kg прасета.“

Разпоредбите на Указ № 734 относно плътността на натоварване

- 16 Приложение I към Указ № 734, което заменя приложение II към Указ № 201 от 16 април 1993 г., предвижда:

„Г. ПРАСЕТА

Железопътен транспорт и автомобилен транспорт, включително с ремарке

1. Транспорт с продължителност до осем часа:

Живо тегло (в kg)	Пространство на животно (в m ²)
25	0,17
50	0,26
75	0,33
100	0,42
200	0,70
250 или повече	0,80

Породата, размерът и физическото състояние на прасетата могат да наложат увеличаване на изискваното по-горе минимално пространство на пода; метеорологичните условия и продължителността на пътуването също могат да наложат такова увеличаване с до 20 %.

2. Транспорт с продължителност над осем часа:

Живо тегло (в kg)	Пространство на животно (в m ²)
25	0,20
50	0,31
75	0,39
100	0,50
200	0,84
250 или повече	0,96“

Спорът по главното производство и преюдициалните въпроси

- 17 От акта за препращане се установява, че Danske Svineproducenter е професионална организация за защита на интересите на датските свиневъди. В нея членуват около 1 700 животновъди, чиято обща продукция представлява две трети от датското производство на прасета.
- 18 На 14 май 2005 г. Danske Svineproducenter подава жалба до Vestre Landsret (Западен областен съд) срещу Justitsministeriet, като изтъква, че правната уредба, с която се осъществява транспонирането в датското право на Директива 91/628, изменена с Указ № 734, не е съвместима нито с разпоредбите на

тази директива, нито с членове 28—30 ЕО и с член 49 ЕО, нито с Регламент № 1/2005. Danske Svineproducenter смята по-конкретно, че някои изисквания, предвидени в Указ № 734, все още необнародван към датата на подаване на жалбата, са незаконни.

- 19 Тъй като смята, че решаването на спора зависи от тълкуването на някои разпоредби на Директива 91/628, Vestre Landsret решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

- „1) Трябва ли разпоредбите на глава I, раздел А, точка 2, буква б) и на глава VII, [точка] 48, [параграф] 3, трето тире от приложението към Директива 91/628 [...] да се тълкуват в смисъл, че държава-членка няма право да въвежда национален преходен режим, според който, когато времето за транспорт на прасета с тегло от 40 kg до 110 kg надвишава осем часа, пространството между всяко ниво на превозното средство, измерено от най-високата точка на пода до най-ниската точка на тавана, трябва да бъде поне 100 cm в случай на използване на механична вентилационна система?
- 2) Трябва ли разпоредбите на глава I, раздел А, точка 2, буква б) и на глава VII, [точка] 48, [параграф] 3, трето тире от приложението към Директива 91/628 [...] да се тълкуват в смисъл, че държава-членка няма право да въвежда национален режим, според който при транспорт на прасета с тегло 40 kg или повече, ако продължителността на пътуването надвишава осем часа, трябва задължително да се използва транспортно средство, което — например благодарение на покрив с височина, която може да се регулира, в съчетание с подвижни мостове или друга подобна конструкция — позволява във всеки момент да има място за проверка на всяко ниво с минимална височина от 140 cm, измерена от най-високата точка на пода до най-ниската точка на тавана, докато в случай на транспорт на животни на няколко нива минималната височина на всяко от тях трябва да бъде 92 cm [ако става въпрос] за транспорт на прасета със средно тегло 100 kg с механична вентилационна система?

- 3) Трябва ли разпоредбите на глава VI, точка 47, раздел Г от приложението към Директива 91/628 [...] да се тълкуват в смисъл, че не е позволено на държава-членка да въведе национален режим, според който в случай на транспорт с продължителност повече от осем часа разполагаемата повърхност трябва да бъде поне $0,50 \text{ m}^2$ на 100 kg прасета?“

По искането за възобновяване на устната фаза на производството

- 20 С писмо от 27 декември 2007 г., жалбоподателят в главното производство иска възобновяване на устната фаза на производството, като изтъква, че непосредствено преди заседанието на Съда са били представени фотографии от датското правителство, поради което не е имал възможност да защити интересите си във връзка с това представяне на доказателства, което той определя като несправедливо, закъсняло и тенденциозно. Той сочи освен това, че обстоятелството че приложенията към неговото писмено становище не са били предоставени на другите заинтересувани страни, представили писмени становища, представлява нарушение на правото му на защита.
- 21 Трябва да се припомни, на първо място, че според постоянната практика Съдът може — служебно или по предложение на генералния адвокат, както и по искане на страните — да разпорежи възобновяване на устната фаза на производството в съответствие с член 61 от своя Процедурен правилник, ако счита, че делото не е достатъчно изяснено или трябва да се реши въз основа на довод, който страните не са разисквали (вж. Определение от 4 февруари 2000 г. по дело Emesa Sugar, C-17/98, Recueil, стр. I-665, точка 18, Решение от 14 декември 2004 г. по дело Swedish Match, C-210/03, Recueil, стр. I-11893, точка 25 и Решение от 28 юни 2007 г. по дело Albert Reiss Beteiligungsgesellschaft, C- 466/03, Сборник, стр. I-5357, точка 29).
- 22 Наред с това член 234 ЕО въвежда пряко сътрудничество между Съда и националните юрисдикции чрез едно безспорно производство, което не зависи от никаква инициатива на страните, по време на което те имат възможността

да представят писмени становища и могат да бъдат поканени да представят устните си становища по време на съдебно заседание (вж. в този смисъл Определение от 14 юли 1971 г. по дело *Rheinmühlen Düsseldorf*, 6/71, Recueil, стр. 719, точка 1 и Решение от 14 септември 2006 г. по дело *Slob*, C-496/04, Recueil, стр. I-8257, точка 34).

23 Наред с това, в рамките на производство по член 234 ЕО, основано на ясно разделение на правомощията между националните юрисдикции и Съда, националният съд е компетентен да извърши всяка преценка на фактите (вж. по-специално Решения от 9 юни 2005 г. по дело *HLH Warenvertrieb и Orthica*, C-211/03, C-299/03 и C-316/03—C-318/03, Recueil, стр. I-5141, точка 96, както и Решение от 18 юли 2007 г. по дело *Lucchini*, C-119/05, Сборник, стр. I-6199, точка 43). Съдът по-специално има право единствено да се произнася по тълкуването или валидността на текст от общностното право въз основа на фактите, които са му посочени от националната юрисдикция (вж. по-специално Решение от 16 март 1978 г. по дело *Oehlschläger*, 104/77, Recueil, стр. 791, точка 4, както и Решение от 28 септември 2006 г. по дело *Gasparini и др.*, C-467/04, Recueil, стр. I-9199, точка 41). Националната юрисдикция е тази, която трябва в тази рамка да установи фактите, дали повод за спора, и да направи въз основа на тях изводите за решението, което е призвана да постанови (вж. в този смисъл по-специално Решение от 29 април 1982 г. по дело *Pabst & Richarz*, 17/81, Recueil, стр. 1331, точка 12, както и Решение от 11 декември 2007 г. по дело *Eind*, C-291/05, Сборник, стр. I-10719, точка 18).

24 Що се отнася до фотографиите, чието представяне на Съда се оспорва, достатъчно е да се отбележи, че по време на проведената в началото на заседанието среща между съдиите и адвокатите Съдът е уведолил последните, че тези фотографии не са били предадени на съдиите и че тяхното представяне в заседанието няма да бъде допуснато.

25 Що се отнася до довода, че документите, приложени към становището на жалбоподателя в главното производство, не са били предадени на другите страни, депозирали становища по делото, следва да се отбележи, че това становище е било предадено без посочените документи поради техния обем. Безспорно е също, че те са узнали за съществуването на тези приложения, чието подробно

описание представлява заключителната част на това становище, и че следователно те са разполагали с възможността да се запознаят с тях в секретариата на Съда и да поискат да им бъдат предадени.

- 26 С оглед на изложените по-горе съображения не следва да се уважава искането за възобновяване на устната фаза на производството, направено от жалбоподателя в главното производство.

По преюдициалните въпроси

Предварителни бележки

- 27 Следва да се припомни, че съгласно член 249, трета алинея ЕО директивата е акт, който обвързва по отношение на постигането на даден резултат от държавите-членки, до които е адресиран, като оставя на националните власти свобода при избора на формата и средствата за постигане на този резултат.
- 28 Съгласно постоянната съдебна практика, всяка държава-членка — адресат на директива, има задължението да приеме в своя национален правен ред всички необходими мерки, за да осигури пълното действие на директивата в съответствие с целта, която тя преследва (вж. по-специално Решение от 17 юни 1999 г. по дело Комисия/Италия, С-336/97, Recueil, стр. I-3771, точка 19, както и Решение от 5 юли 2007 г. по дело Kofoed, С-321/05, Сборник, стр. I-5795, точка 41).
- 29 В тази насока следва да се отбележи, че Съдът вече е постановил, че основната цел на Директива 91/628 е защитата на животните по време на транспорт (вж. в този смисъл Решение от 17 януари 2008 г. по дело Viamex Agrar Handel и ZVK,

C-37/06 и C-58/06, Сборник, стр. I-69, точка 29). Това не се отразява по никакъв начин на факта, че както следва от второто съображение на Директива 91/628 и от четвъртото съображение на Директива 95/29, Директива 91/628 е приета в рамките на общностната политика, насочена към премахване на техническите бариери пред търговията на живи животни и към осигуряване на доброто функциониране на организациите на пазара.

30 От четвърто съображение на Директива 95/29 следва освен това, че Директива 91/628 цели да осъществи хармонизацията на продължителността на пътуването, на интервалите, през които животните трябва да бъдат хранени и поени, на периодите на почивка и на пространството, с което трябва да разполагат някои видове животни. Трябва да се отбележи все пак, че макар тази директива да съдържа някои точни разпоредби, други разпоредби са общи (вж. в този смисъл Решение от 11 май 1999 г. по дело *Monsees*, C-350/97, *Recueil*, стр. I-2921, точка 26).

31 При тези условия транспонирането на Директива 91/628 трябва да се осъществи при спазване на целите, които тя преследва, и свободата на преценка, с която разполагат държавите-членки, зависи от точността на разпоредбите на тази директива. Освен това, това транспониране трябва да се осъществи при строго спазване на принципа на пропорционалността. В тази насока Съдът се е произнесъл по-специално, че този принцип на пропорционалност, който представлява общ принцип на общностното право и е бил потвърждаван многократно от практиката на Съда, по-конкретно в областта на общата селскостопанска политика (вж. по-конкретно Решение от 12 юли 2001 г. по дело *Jirres* и др., C-189/01, *Recueil* стр. I-5689, точка 81, както и Решение от 7 септември 2006 г. по дело Испания/Съвет, C-310/04, *Recueil*, стр. I-7285, точка 97), трябва да бъде спазван както от общностния законодател, така и от националните законодатели и съдилища, които прилагат общностното право (вж. в този смисъл Решение по дело *Viamex Agrar Handel* и *ZVK*, посочено по-горе, точка 33).

32 При това положение, на процедурата на транспониране е присъщо задължението на държавите-членки да се съобразят с главната цел за защита на животните по време на транспорт, без да пречат на осъществяването на другите цели, които си поставя Директива 91/628.

33 В светлината на тези бележки следва да се прецени дали национални мерки като тези, предмет на главното производство, гарантират пълното действие на разпоредбите на Директива 91/628 в съответствие с целите, които тя преследва, и с принципа на пропорционалност.

По първия и втория въпрос

34 С първия и втория въпрос, които следва да бъдат разгледани заедно, препращащата юрисдикция иска да се установи дали разпоредбите на глава I, раздел А, точка 2, буква б) и на глава VII, точка 48, параграф 3, трето тире от приложението към Директива 91/628 трябва да се тълкуват в смисъл, че те позволяват на една държава-членка да въведе:

- национален преходен режим, според който, когато времето за транспорт на прасета с тегло от 40 kg до 110 kg надвишава осем часа, пространството между всяко ниво на превозното средство, измерено от най-високата точка на пода до най-ниската точка на тавана, трябва да бъде поне 100 cm в случай на използване на механична вентилационна система,

- национален режим, според който при транспорт на прасета с тегло 40 kg или повече, ако общата продължителност на пътуването надвишава осем часа, трябва задължително да се използва транспортно средство, което позволява във всеки момент да има място за проверка на всяко ниво, с минимална височина от 140 cm, докато ако става въпрос за превозно средство с механична вентилационна система и на няколко нива, минималната височина на всяко от тях трябва да бъде 92 cm в случай на транспорт на прасета със средно тегло 100 kg.

- 35 Следва да се отбележи, че разпоредбите на Директива 91/628 налагат на държавите-членки приемането на минимални норми, гарантиращи, че при автомобилен транспорт прасетата разполагат с достатъчно пространство на повърхността и на височина и с достатъчно вентилация, които изисквания нарастват в случай на продължителност на транспорта повече от осем часа.
- 36 Наистина, член 5, раздел А, точка 1, буква в) от Директива 91/628 задължава държавите-членки да следят за транспортиране на животните, посочени в тази директива, превозвачът да използва транспортни средства, които гарантират спазването на изискванията на Общността за хуманно отношение по време на транспортиране, и по-специално изискванията, определени в приложението към тази директива, както и тези, които следва да се определят съгласно член 13, параграф 1 от същата директива. Член 3, параграф 1, буква аа) от Директива 91/628 предвижда, че държавите-членки трябва да следят по-специално пространството (плътност на натоварване), с което разполагат животните, да бъде поне съобразено с цифровите данни, посочени в глава VI от приложението. Посочената глава VI, която в точка 47, раздел Г определя плътността на натоварване за прасетата, сочи, че за автомобилния транспорт всички прасета трябва да могат поне да легнат и да стоят прави в естественото си положение. Там се уточнява също, че за да могат да бъдат изпълнени минималните изисквания, плътността на натоварване на прасетата с тегло около 100 kg при транспорт не би трябвало да надвишава 235 kg/m². Тази разпоредба предвижда също, че породата, размерът и физическото състояние на прасетата могат да породят необходимост от увеличаване на минималната изискуема повърхност на пода, като тя може да бъде увеличена с до 20 % в зависимост от метеорологичните условия и продължителността на пътуването.
- 37 Освен това следва да се подчертае, че Директива 91/628 се ограничава да предвиди в глава I, раздел А, точка 2, буква б) от приложението към нея, че в превозните средства, вътре в отделението на животните, както и на всяко от нивата му, следва да се осигури достатъчно пространство, така че да се гарантира подходяща вентилация над животните, когато те се намират в естествено изправено положение, без по никакъв начин да се затруднява тяхното естествено движение. Колкото до глава VII, точка 48, параграф 3, трето тире от същото приложение, то позволява транспортиране на животни, когато продължителността на пътуването е повече от осем часа, само ако превозното средство отговаря на допълнителни изисквания, а именно, ако има директен достъп до животните.

- 38 При това положение, доколкото самият общностен законодател не е определил точната височина на отделенията в Директива 91/628, на държавите-членки следва да се признае известна свобода на преценка при приемането на националните разпоредби, позволяващи да се осигури пълното действие на разпоредбите на тази директива в съответствие с преследваните от нея цели и при спазване на общностното право.
- 39 Що се отнася до разпоредбите, предмет на спора по главното производство, от становищата, представени на Съда в рамките на писмената и устната фаза на производството, следва, че Кралство Дания желае да трансформира във вътрешното си право предвидените с Директива 91/628 твърде общи изисквания относно височината на отделенията в точни задължения. За тази цел то приема, че е уместно да се основе на препоръките, съдържащи се в становището относно хуманното отношение към животните по време на транспорт, обявено на 11 март 2002 г. от Научния комитет за здравето на животните и хуманното отношение към тях (комитет на Общността), изхождайки от това, че то е съобразено с по-нови научни данни от тези, послужили за изготвянето на Директива 91/628. Тези препоръки следователно представляват според датското правителство най-добрата основа за уточняване на нормите на тази директива и гарантиране на защитата на животните.
- 40 Следва да се приеме, че правна уредба като тази, предмет на спора по главното производство, съдържаща цифрови данни относно височината на отделенията, за да могат превозвачите да се ползват от по-точни норми от тези, обявени с Директива 91/628, по принцип спада към свободата на преценка, предоставена на държавите-членки от член 249 ЕО, при условие все пак че тази правна уредба, доколкото може да застраши осъществяването на целите за премахване на техническите бариери пред търговията с живи животни и доброто функциониране на организациите на пазара, които си поставя тази директива, остава обективно необходима и пропорционална, за да осигури осъществяването на основната цел за защита на животните по време на транспорт, преследвана от посочената директива.
- 41 От становището на датското правителство се установява, от тази гледна точка, че с уредбата, предмет на главното производство, Кралство Дания дава

предимство на осъществяването на целта за защита на животните по време на транспорт пред другите цели на Директива 91/628. Това правителство подчертава освен това, че тъй като хуманното отношение към животните е въпрос, който има предимство, то решава да избегне ненужните страдания на животните, като същевременно отчита, доколкото това е възможно, наличните стопански интереси, а именно тези на превозвачите и тяхната способност за приспособяване към новите изисквания.

42 От сведенията, предоставени от препращащата юрисдикция, се установява освен това, че една от целите на посочената национална правна уредба е да направи условията за изпълнение на изискванията във връзка с транспорта на животни по-трудни и по-скъпи, за да намали по този начин косвено броя животни, превозвани продължително време към кланиците. Разпоредбите, предмет на главното производство, предполагат именно преустройството на обикновено използваните превозни средства за транспорт на животните, което според преценката на датското правителство представлява за износителите допълнителен разход от 10 000 до 20 000 EUR за автовак.

43 При тези обстоятелства не би могло да се изключи, че допълнителният разход, който може да представлява спазването на правна уредба като тази, предмет на главното производство, както и техническите трудности, които тя може да предизвика, могат да попречат на постигането на целите за премахване на техническите бариери пред търговията с живи животни и за добро функциониране на организациите на пазара, като ограничи по този начин свободното движение на стоките както при внос, така и при износ.

44 Тъй като в преписката по делото, представена пред Съда, липсват каквито и да е данни относно въздействието на правната уредба, предмет на главното производство, върху доброто функциониране на общия пазар, а именно що се отнася до свиневъдите от други държави-членки, които превозват животни на датска територия, препращащата юрисдикция трябва да провери дали тази правна уредба създава технически трудности, които могат да попречат на осъществяването на целите за премахване на техническите бариери пред търговията с живи

животни и за добро функциониране на организациите на пазара, преследвани с Директива 91/628, и да прецени, в светлината на тези различни елементи, дали като е приело тази правна уредба, Кралство Дания е превишило свободата на преценка, която му дава тази директива. По-конкретно, тази юрисдикция ще трябва да се увери, че посочената правна уредба, доколкото може да застраши осъществяването на тези две цели, остава обективно необходима и пропорционална, за да осигури постигането на главната цел за защита на животните по време на транспорт, която си поставя тази директива.

45 За целта тя трябва да провери, на първо място, дали допълнителните разходи, както и техническите трудности, породени от разпоредбите, предмет на главното производство, не са от естество да поставят в по-неблагоприятно положение свиневъдите от държавата-членка, която ги е приела. След това тя трябва да се увери, че тези разпоредби не могат да доведат до поставяне на посочените производители, желаещи да изнасят продукцията си, в по-неизгодно положение от износителите от другите държави-членки, които не би трябвало да понасят допълнителните разходи, свързани с техническото преустройство на автовлаковете. И накрая, тя трябва да контролира, посочените разпоредби да не поставят в по-неблагоприятно положение свиневъдите от други държави-членки, които биха искали да транспортират животни към Дания или през тази държава-членка, и които също биха били принудени да приспособят автовлаковете си, за да се съобразят с датската правна уредба.

46 С оглед на изложените по-горе съображения на първия и втория поставен въпрос следва да се отговори, че правна уредба като тази, предмет на главното производство, съдържаща цифрови данни относно височината на отделенията за животните, за да могат превозвачите да се позоват на по-точни норми от тези, въведени с Директива 91/628, не излиза извън пределите на свободата на преценка, предоставена на държавите-членки с член 249 ЕО, при условие, че тази правна уредба, която е съобразена с преследваната от тази директива цел за защита на животните по време на транспорт, не е пречка, в нарушение на принципа на пропорционалност, за осъществяването на целите за премахване на техническите бариери пред търговията с живи животни и доброто функциониране на организациите на пазара, които също така си поставя посочената директива. Препращащата юрисдикция трябва да провери дали посочената правна уредба спазва тези принципи.

По третия въпрос

- 47 С третия въпрос препращащата юрисдикция иска по същество да се установи дали глава VI, точка 47, раздел Г от приложението към Директива 91/628, трябва да се тълкува в смисъл, че една държава-членка няма право да въведе национален режим, според който при транспорт с продължителност повече от осем часа разполагаемата повърхност трябва да бъде най-малко $0,50 \text{ m}^2$ на 100 kg прасета.
- 48 В това отношение следва да се припомни от една страна, че съгласно член 3, параграф 1, буква аа) от Директива 91/628 държавите-членки трябва да следят пространството (плътност на натоварване), с което разполагат животните, да отговаря поне на цифровите данни, посочени в глава VI от приложението към тази директива за животните и превозните средства, посочени в тази глава. От друга страна, точка 47, раздел Г от тази глава предвижда, че за да бъде дадена възможност да бъдат изпълнени минималните изисквания, наложени от самата тази разпоредба, а именно да могат прасетата да лягат и да стоят изправени в тяхното естествено положение, плътността на натоварване на прасета от около 100 kg при транспорт не би трябвало да надвишава 235 kg/m^2 , което се равнява на $0,42 \text{ m}^2$ за прасе от 100 kg . Освен това същата тази разпоредба предвижда, че породата, размерът и физическото състояние на прасетата могат да наложат увеличаването на минималната необходима площ, като увеличение до 20% може да бъде направено и в зависимост от метеорологичните условия и времето за пътуване.
- 49 Следователно от текста на глава VI, точка 47, раздел Г от приложението към Директива 91/628 следва, че общностният законодател определя точно минималните норми на плътност на натоварване за прасетата с тегло от около 100 kg , и по-специално разрешава на държавите-членки да увеличат тези норми до 20% в зависимост от метеорологичните условия и времето за пътуване.
- 50 Трябва да се приеме обаче, че национална разпоредба, според която в случай на транспорт с продължителност повече от осем часа се изисква разполагаемата площ на животно да бъде поне $0,50 \text{ m}^2$ за прасетата от 100 kg , съответства

на минималните и максималните изисквания, предвидени от посочените в точка 48 от настоящото решение разпоредби на Директива 91/628. Всъщност увеличаването на задължителното минимално пространство, предвидено от такава разпоредба, е оправдано от продължителността на транспорта и е в разрешената от общностния законодател в тези разпоредби граница от 20 %.

- 51 При тези условия на третия поставен въпрос следва да се отговори, че глава VI, точка 47, раздел Г от приложението към Директива 91/628 трябва да се тълкува в смисъл, че държава-членка може да въведе национален режим, според който при транспорт с продължителност повече от осем часа разполагаемата повърхност на животно трябва да бъде най-малко 0,50 m² за прасетата от 100 kg.

По съдебните разноски

- 52 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред препращащата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (трети състав) реши:

- 1) **Национална правна уредба като тази, предмет на главното производство, съдържаща цифрови данни относно височината на отделенията за животни, за да могат превозвачите да се позоват на по-точни норми от тези, въведени с Директива 91/628/ЕИО на Съвета от 19 ноември**

1991 година за защита на животните по време на транспорт и за изменение на Директиви 90/425/ЕИО и 91/496/ЕИО, изменена с Директива 95/29/ЕО на Съвета от 29 юни 1995 година, не излиза извън пределите на свободата на преценка, предоставена на държавите-членки с член 249 ЕО, при условие че тази правна уредба, която е съобразена с преследваната от тази директива, в редакцията след изменението ѝ, цел за защита на животните по време на транспорт, не е пречка, в нарушение на принципа на пропорционалност, за осъществяването на целите за премахване на техническите бариери пред търговията с живи животни и доброто функциониране на организациите на пазара, които също така си поставя посочената директива в редакцията след изменението ѝ. Препращащата юрисдикция трябва да провери дали посочената правна уредба спазва тези принципи.

- 2) Глава VI, точка 47, раздел Г от приложението към Директива 91/628, изменена с Директива 95/29, трябва да се тълкува в смисъл, че държава-членка може да въведе национален режим, според който при транспорт с продължителност повече от осем часа разполагаемата повърхност на животно трябва да бъде най-малко $0,50 \text{ m}^2$ за прасета от 100 kg.

Подписи